

ZAPROSZENIE DO ZGŁASZANIA UWAG DOTYCZĄCYCH INICJATYWY (bez oceny skutków)

TYTUŁ INICJATYWY	Ocena wsparcia na rzecz efektywności energetycznej w formie finansowania publicznego na szczeblu unijnym i krajowym oraz potrzeby ustanowienia specjalnego mechanizmu na poziomie Unii.
WIODĄCA I ODPOWIEDZIALNY DZIAŁ	DG DG ENER – DZIAŁ B2
PRAWDOPODOBNY RODZAJ INICJATYWY	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady
ORIENTACYJNY TERMIN	I kwartał 2024 r.
INFORMACJE DODATKOWE	-

A. Kontekst polityczny, określenie problemu i analiza zgodności z zasadą pomocniczości

Kontekst polityczny

Efektywność energetyczna ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia pełnej dekarbonizacji UE do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności gospodarki europejskiej oraz obecnego i przyszłego bezpieczeństwa energetycznego i przystępności cenowej. Niedawno opublikowana dyrektywa (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej (wersja przekształcona) stanowi podstawę polityki europejskiej i określa zasady i obowiązki, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie ambitnych celów UE w zakresie efektywności energetycznej. W celu uruchomienia finansowania na niezbędną skalę art. 30 dyrektywy wymaga, by państwa członkowskie ułatwiały tworzenie instrumentów finansowych przeznaczonych na inwestycje w efektywność energetyczną. Ponadto Komisja oceni obecny stan wsparcia w formie finansowania publicznego oraz zdolność państw członkowskich do zwiększenia wykorzystania prywatnych inwestycji w efektywność energetyczną. Komisja oceni również, czy potrzebny jest mechanizm efektywności energetycznej na poziomie Unii. W tym celu Komisja przedstawi do 30 marca 2024 r. Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wyniku przeglądu, któremu w razie potrzeby będzie towarzyszył wniosek ustawodawczy.

Problem, któremu ma zaradzić inicjatywa

W 2021 r. w ocenie skutków dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej ([link](#)) wskazano, że efektywność energetyczna jest jednym z najbardziej niedoinwestowanych obszarów w Europie, oraz oszacowano, że kwota dodatkowych inwestycji potrzebnych do 2030 r. aby osiągnąć cele w zakresie efektywności energetycznej, wynosi 165 mld euro rocznie. Biorąc pod uwagę ambitniejsze cele uzgodnione w ramach dyrektywy (UE) 2023/1791, kwota ta musiałaby zostać skorygowana w górę. Samo finansowanie publiczne nie wystarczy, aby zaspokoić potrzeby inwestycyjne, a większość środków finansowych będzie musiała pochodzić ze źródeł prywatnych. W tym kontekście ramy finansowania UE mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów i zadań UE w zakresie efektywności energetycznej. Ramy te będą musiały zapewnić wystarczającą ilość środków publicznych, bardzo efektywne wykorzystanie tych środków oraz dużą zdolność w zakresie pozyskiwania inwestycji prywatnych, rozwoju rynku finansowania i stymulowania popytu.

Jednocześnie pozyskiwanie danych na temat rzeczywistych wydatków na efektywność energetyczną od organów publicznych jest konieczne, lecz skomplikowane. Po pierwsze, z uwagi na fakt, że efektywność energetyczna rzadko jest jedynym, lub nawet głównym celem istniejących systemów wsparcia publicznego. Obecnie wsparcie na rzecz efektywności energetycznej jest rozproszone w ramach wielu systemów wsparcia a w budżecie UE nie ma działań umożliwiających uwzględnienie go w głównym nurcie polityki. Ponadto przekształcona dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej zobowiązuje państwa UE do składania sprawozdań na temat inwestycji w efektywność energetyczną od 2025 r., wcześniej nie obowiązywały jednak w tym zakresie żadne unijne obowiązki sprawozdawcze.

Istnieje zatem potrzeba oceny w jak największym stopniu charakteru i kwoty istniejących unijnych i krajowych publicznych programów wsparcia, ich zdolności do przyciągania finansowania prywatnego, a ostatecznie ich wkładu w realizację celów w zakresie efektywności energetycznej, przynajmniej pod względem jakościowym,

a w miarę możliwości także ilościowym.
Podstawa działania UE (podstawa prawna i analiza zgodności z zasadą pomocniczości)
Podstawa prawna
<i>Art. 30 ust. 16 dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (UE) 2023/1791</i>
Praktyczna potrzeba działania na poziomie UE
<i>Niniejsza inicjatywa dotyczy obszaru polityki, w którym Unia Europejska ma wyłączne kompetencje (zgodnie z art. 17 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej). Zasada pomocniczości nie ma zatem zastosowania.</i>
B. Co ma osiągnąć inicjatywa i w jaki sposób?
Sprawozdanie będzie zawierać przegląd istniejącego finansowania w Unii Europejskiej, ocenę jego skuteczności i efektywności, zdolności do pozyskiwania finansowania prywatnego, a ostatecznie do realizacji celów UE w zakresie efektywności energetycznej. Ma ono na celu przedstawienie wachlarza możliwości w zakresie finansowania publicznego na rzecz efektywności energetycznej w Europie i dobrych praktyk, które mogą być powielane.   Na szczeblu UE nie ma obecnie specjalnego finansowania ukierunkowanego wyłącznie na efektywność energetyczną w żadnym z dużych unijnych programów finansowania. Efektywność energetyczna konkuruje zatem z innymi priorytetowymi sektorami. W ramach inicjatywy, zgodnie z wymogiem zawartym w art. 30 przekształconej dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, zostanie oceniona konieczność ustanowienia ogólnounijnego mechanizmu, a także rozważone zostaną różne warianty – takie jak ukierunkowane na efektywność energetyczną i renowacje budynków przeznaczenie środków z unijnego budżetu w ramach programów UE, podejście uwzględniające efektywność energetyczną w głównych strategiach, minimalne wskaźniki efektu dźwigni określające wyraźne kryteria kwalifikowalności – które można by rozważyć w kontekście kolejnych wieloletnich ram finansowych. Wszelkie wnioski wynikające ze sprawozdania będą musiały być zgodne z zasadą dodatkowości, która mówi, że finansowanie unijne ma charakter uzupełniający w stosunku do innych źródeł finansowania i nie zastępuje już istniejących publicznych źródeł finansowania od państw członkowskich.   Ostatecznym celem inicjatywy jest zaprezentowanie najskuteczniejszych sposobów realizacji inwestycji na rzecz efektywności energetycznej na skalę niezbędną do osiągnięcia celów UE w zakresie efektywności energetycznej, dzięki czemu przyczyni się ona do racjonalnego pod względem kosztów osiągnięcia celu klimatycznego na 2030 r. i pełnej dekarbonizacji UE do 2050 r.
Prawdopodobne skutki
Nie dotyczy, ponieważ sprawozdanie nie ma na celu zmiany obecnego systemu finansowania efektywności energetycznej. Mając jednak na celu przedstawienie ogólnej sytuacji w zakresie finansowania w Europie, sprawozdanie może wskazywać potencjalne usprawnienia, w tym możliwość ustanowienia ogólnounijnego Funduszu na rzecz Efektywności Energetycznej. Jeżeli fundusz ten zostanie utworzony, będzie mógł przyczyniać się do dalszego wdrażania inwestycji w efektywność energetyczną w Unii Europejskiej.
Monitorowanie w przyszłości
Nie dotyczy.
C. Lepsze stanowienie prawa
Ocena skutków
Nie ma zastosowania, ponieważ inicjatywa ta nie jest wnioskiem ustawodawczym ani zaleceniem, planem działania, strategią, ani komunikatem. Każdy potencjalny przyszły wniosek ustawodawczy sporządzony w następstwie wyników niniejszego sprawozdania będzie podlegał regularnym wymogom polityki Komisji w zakresie lepszego stanowienia prawa, jeśli chodzi o konieczność przeprowadzenia oceny skutków.
Strategia konsultacji
Celem konsultacji jest zebranie wszelkich istotnych danych z systemów publicznych i całego rynku efektywności

energetycznej, aby podnieść miarodajność sprawozdania.

Docelowe zainteresowane strony w tym kontekście to: przedstawiciele państw członkowskich, zarządzający funduszami publicznymi, instytucje finansowe zaangażowane w finansowanie projektów w zakresie efektywności energetycznej, promotorzy projektów, przedstawiciele przemysłu, organizacje pozarządowe i ośrodki analityczne.

Komisja zachęca respondentów do przedstawienia ilościowych szacunków inwestycji w efektywność energetyczną zarządzanych przez krajowe, lokalne lub prywatne systemy wsparcia w danym państwie członkowskim. Może to obejmować środki budżetowe (przydziały budżetowe, zobowiązania i wypłaty), finansowe (wykorzystanie dźwigni finansowej, współfinansowanie), a także wskaźniki techniczne (dystrybucja sektorowa, oszczędność energii). Zachęca się do przesyłania jakościowych informacji zwrotnych z dotychczasowych doświadczeń, przykładów dobrych praktyk i propozycji usprawnień. Respondentów zachęca się do dzielenia się wszystkimi danymi sprawozdawczymi, które uznają za istotne, w tym sprawozdaniami z oceny.

Zgodnie ze strategią Komisji w zakresie lepszego stanowienia prawa, polegającą na opracowywaniu inicjatyw opartych na najlepszej dostępnej wiedzy, zachęcamy naukowców, organizacje akademickie i stowarzyszenia naukowe dysponujące wiedzą fachową w dziedzinie finansowania projektów dotyczących efektywności energetycznej do przedkładania również odpowiednich opublikowanych i wstępnych badań naukowych, analiz i danych. Szczególnie ważne są dokumenty podsumowujące obecny stan wiedzy w odpowiednich dziedzinach.

Niniejsze zaproszenie do zgłaszania uwag jest dostępne we wszystkich 24 językach urzędowych na portalu Komisji „Wyraź swoją opinię”. Odpowiedzi można udzielić w dowolnym języku urzędowym UE w terminie czterech tygodni od jego publikacji. Zaproszenie to jest wystosowane wspólnie z Komitetem ds. Dyrektywy dotyczącej Efektywności Energetycznej i udostępnione również na [stronie internetowej](#) DG ENER. Sprawozdanie podsumowujące zostanie przygotowane w ciągu 8 tygodni od zamknięcia niniejszego zaproszenia do zgłaszania uwag.